

jeg tillade mig at anbefale det foreliggende Forslag; men jeg skal tillige tillade mig at anbefale, at det, saavidt mulig, nyder hurtig Fremme, thi, hvis det ikke sker, er der ikke megen Sandsynlighed for, at det vil lykkes at faae Sagen færdig i denne Samling.

Berg: Det ser jo ud til, at dette Lovforslag hviler paa samme Princip som Odense-Vogense Banen. Det er imidlertid kun, naar man læser Texten, men ikke Anmærkningerne. Anmærkningerne til Odense-Vogense Banen give fornøden Forklaring over Forhandlingernes Gang, Banens Reining, Beilængden, Maaden, hvorpaa Pengene vare skaffede til Veie, og den hele Stilling, foruden hvad man ellers gennem Debatten og paa anden Maade kunde skaffe sig at vide, saa at man kunde danne sig en virkelig Mening om selve Sagen. Det gif saa glat med denne Bane, at det lader til, at den høitærede Indenrigsminister ikke har troet, at det var den Uleilighed og Bogtrykkerparten værd at sætte lignende Motiver op for denne Lov; thi da jeg bladede om i dette Forslag og ventede, at nu kom Humlen, læste jeg kun paa blankt Papir. Jeg tog mig da for at se efter, da jeg ikke var tilstede, dengang Lovforslaget blev indbragt i Thinget, om Ministeren da ikke mundtlig havde meddelt Motiverne. Ganste vist vilde jeg ikke have fundet det ganste tilfredsstillende; det er dog ligesom mere bindende, naar Regjeringen har søiet d.m. til Lovforslaget som Forklaring og Forudsætning; det kommer man vanskeligere fra. Men ogsaa der blev jeg skuffet, idet der kun er nogle faa Linier, og disse Linier indeholde — forekommer det mig — en Modsigelse overfor, hvad der staar her, ialtfald er der en indre Uoverensstemmelse mellem disse faa Linier og Lovforslaget. Det hedder saaledes ved Fremsettelsen: „Anlægssummen for Banen er tilveiebragt ved privat Aktie-tegning“; men i Lovforslaget hedder det: „For-saavidt der for at tilveiebringe den fornødne Kapital til Baneanlægget optages Laan mod Prioritet i dette“ osv. Naar nu efter den mundtlige Motivering Anlægssummen er tilveiebragt, forekommer det mig, at det er mistydende, at der staar i Slutningen af § 3 i Lovforslaget: „For-saavidt der for at tilveiebringe den fornødne Kapital til Baneanlægget optages Laan“. Altsaa har den Smule, som jeg har kunnet indhente af Oplysninger om dette Lovforslag, ikke været videre veiledende, men paa et Hovedpunkt vildledende. Det er nemlig et Hovedpunkt, at Pengene ere tilveiebragte, fordi vi have en sørgelig Erfaring for, hvad der kan ske, naar det ikke er Tilfældet, en Erfaring, der efter sin Historie jo har kostet Staten Millioner. Det er imidlertid muligt, at dette Forhold kan oplyses senere, og at ogsaa

andre Oplysninger kunne fremkomme Længde, om den Udgift, der anta skjøntes at foraarsages ved Expropriation legges over paa de to Landsdele Vest og Øst, og deslige. Hvis altsaa Forholdet erer saadanne Oplysninger skulde stille sig saaledes, at denne Bane var ligesaa anbefalelsesværdig som Odense-Vogense Banen, er jeg tilbøielig til at tro, at den Belvillie, der anraabes for dette Lovforslag, ikke vil udeblive fra Thingets Side. Men jeg skjønner ikke rettere, end at vi vilde komme ind paa et farligt Straaplan, dersom vi ikke, naar Forslag forelaa, forlangte dem saa rimelig oplyste i hvert Fald, at vi selv med saadanne Forudsætninger som dem, vi her gaa ind paa ved at vedtage en saadan Lov, kunde faae disse Uttraaer og Vnffer tilfredsstillende. Jeg skal derfor ikke gaa nærmere ind paa Sagen nu, idet jeg deriil saoner enhver fornøden Oplysning, men skal afvente, hvorvidt saadanne maatte komme tilstede paa Sagens senere Gang. Det er jo en Selvfølge, at det tiltaler, at Banen ikke gjør større Krav til Statskassen, og jeg tror, at det erede Medlem, som talte sidst, har Ret eller burde have Ret i, at man ialtfald i denne Session ikke vil gaa ind paa at bevilge yderligere Midler til Samfærdselsmidlernes Udvilling ud af Statskassen, end man alt har gjort.

Indenrigsministeren (Skel): Dette Forslag er kommet saa sent frem og blevet fremstødet paa en saadan Maade, at alle de fornødne Oplysninger kun lidt efter lidt ere komne tilstede, og det er en væsentlig Grund til, at Lovforslaget ikke er blevet forsynet med nogen Motivering. En anden Grund er den, at Sagen i sig selv forelaa saa klar, at de fornødne Oplysninger kunde tidnok gives nu, de Oplysninger, som jeg tror, man i det Hele behøver for at kunne dømmen om denne Sag. I det Hele mener jeg, at Rigsdagens Interesse i saadanne Baneanlæg er væsentlig mindre og en ganste anden, end hvor der er Tale om Statsbaneanlæg, da det dog væsentlig er private Interesser, der værnes om, og private Midler, der anvendes til at fremme disse Interesser. Der er saaledes søgt Koncession af et Konfortium i Randers paa en Jernbane fra Randers til Hadsums søndre Færggegaard. Punkterne ere nøie opgivne. Jeg kunde gjerne nævne de forskellige Steber, Banen skal gaa igjennem, men jeg tror ikke, at det vil have nogen overveienende Interesse for denne Forsamling. Man kan vel stole paa, at de Interesserede, som have tilveiebragt Midlerne, ere komne overens om den Reining for Banelinien, som er den fordelagtigste for alle Parter. Jernbanen agtes anlagt efter samme System som Bemb